Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXIV. Ч. 127. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 4-го ЧЕРВНЯ 1977 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JUNE 4, 1977 No. 127. VOL. LXXXIV.

В Торонті відбулася Все-канадська Конференція КУК в справах культури

Вінніпеґ (КУК) — З ініціятиви Централі КУК та при співпраці Торонтонського Відділу КУК, дня 14 травня 1977 успішно відбуто Все-канадську Конференцію КУК для справ української культури при участи понад 70 осіб: відпоручників Централі КУК, знавців-панелістів, делегатів Провінційних Рад і Відділів КУК, які репрезентували 5 провінцій, і численних гостей-знавців, запрошених з Торонто й околиць.

Конференцію відкрив референт для справ культури при Екзекутиві Централі КУК П. Башук, привітавши, як гостя конференції, корифея українського танку маестра В. Авраменка. Екзекутивний директор Централі КУК д-р С. Яр. Кальба представив проєкт структури і завдань Ради Української Культури при Централі КУК, виготовлений у співпраці з Підготовчою комісією в складі: д-ра П. Маценка, проф. Р. Жука і д-ра Б Балька. Д-р Б. Стебельський, голова РУК при СКВУ, виголосив головну доповідь про стан української культури і можливості її розвитку в Канаді. Привіти виголосили: д-р О. Сокольський, голова Торонтонського Відділу КУК, і д-р Р. Глібович, новообраний голова Провінційної Ради КУК Онтаріо.

Основну дискусію переведено під час двох панелів, які заслухано заввагі знавців-панелістів, з яких лише д-р П. Маценко не взяв участи по причині недуги. Перший панель під проводом модератора М. Левицького займався майбутнім українського образотворчого мистецтва при участі панелістів: В. Курилик — малярство, проф. Р. Жук — архітектура, Л. Молодожан — скульптура і Ліда Палій — прикладне мистецтво. Другий панель під проводом Олени Глібович проаналізував стан і можливості розвитку в Канаді таких важливих ділянок, як: театр — проф. В. Ревуцький, танки — Іванна Кульчицька, фільм — Рома Франко і музика — Олена Глібович в заступництві д-ра П. Маценка.

Після закінчення панелевих дискусій члени обох панелів, разом з представниками Централі КУК і при співпраці голови РУК при СКВУ, під головуванням д-ра Б. Балька, члена Підготовчої комісії, продискутували точка за точкою і узгіднили рекомендації, в яких з'ясовано завдання і структуру РУК при Централі КУК, визначено напрям дії для всіх головних ділянок виявів української культури і по лінії дотеперішніх інтервенцій Централі КУК — по лінії дотеперішніх інтервенцій Централі КУК — осуджено культобмін між Канадою і Совєтським Союзом у його теперішній формі, який Совєти використовують для однобічної інфільтрації.

Пастор Іван Думич очолив Об'єднання Українських Євангельсько-Баптистських Церков Східньої Канади

Ніагара Фоллс, Канада (БГ) — В днях 20-22 травня тут в українській баптистській церкві відбувся Ювілейний З'їзд Українських Баптистських Церков Східньої Канади. З'їзд відзначив 25-річчя Об'єднання своїх Церков, відбув ділові наради, накреслив напрямні діяльности на майбутнє та обрав духовний провід Об'єднання Церков, який очолили пастори: Іван Думич — голова, Йосафат Іваськів — заступник, Степан Тимців — секретар, Іван Воробець — скарбник, і в члени Управи ввійшли пастори Баптистських Церков Східньої Канади.

З'їзд відзначився високим духовним рівнем, патріотичним духом і широким зацікавленням проблематикою українського релігійного життя тут і в Україні. Чимало присвячено часу обороні переслідуваної Церкви Христової в Україні і в цій справі вислано спеціяльні звернення до прем'єра Канади Трудо та подячного листа до президента ЗСА Джіммі Картера за його сміливі виступи в обороні людських прав. З'їзд проголосив сильний протест проти переслідування Віри й Церкви в Україні. В резолюції, одноголосно прийнятій під час багатолюдної програми молоді в суботу ввечорі, говориться: „Ми, делегати 25-ої Ювілейної Конвенції Українських Євангельсько-Баптистських Церков Східньої Канади, домагаємося від (Закінчення на стор. 4-ій)

ЧЛЕНСЬКА КАМПАНІЯ УНСОЮЗУ

До Головної Канцелярії УНСоюзу наспіло в місяці травні 1977 р. 281 аплікацій нових членів, що їх прислали такі секретарі і організатори:

По 3 і більше аплікацій надіслали: І. Одежинський (153) — 14, Анна Гарас (47) —10, В. Оріховський (353) — 10, І. Чопко (271) — 8, Віра Напора (291) —8, О. Чабан (242) —6, Олександра Дольницька (434) —6, І. Петруньо (78) —5, А. Джула (161) — 5, П. Федик (292) — 5, Д. Галонжка (307) — 5, Софія Оріховська (340) — 5, Б. Корчинський (421) — 5, С. Левицький (442) — 5, Текля Мороз (465) — 5, П. Шевчук (13) — 4, — Марія Лисогір (88) — 4, М. Кальба (226) — 4, Мелянія Міляновин (287) — 4. В. Гавриляк (316) — 4, Ю. Баранюк (371) — 4, В. Гетманський (374) — 4, І. Пециляк (6) — 3, Олена Олех (22) — 3, М. Хомин (32) — 3, М. Шеремета (70) — 3, В. Рефт (120) — 3, Л. Боднар (131) — 3, О. Панчишин (131) — 3, Я. Леськів (133) — 3, Г. Корб'як (146) — 3, Т. Дуда (163) — 3, Я. Базюк (175) — 3, Марія Дейчаківська (233) — 3, П. Арктин (261) — 3, І. Кравець (277) — 3, В. Гуссар (289) — 3, І. Гаврилюк (360) — 3, П. Тарнавський (375) — 3, П. Дяків (427) — 3, Катерина Сарджент (438) — 3, О. Соколишин (455) — 3, Дарія Манило (474) — 3.

По дві аплікації надіслали: Д. Головатий (53), Т. Сливінський (59), М. Турко (63), Р. Татарський (94), М. Драпала (96), А. Іванюк (106), Ю. Равлик (156), І. Пригода (200), О. Твардовський (214), П. Ліщак (230), Юлія Гуглик (259), В. Рубльовський (280), С. Мотрович (295), В. Шмагло (336), О. Бережницький (360), О. Ярема (372), Я. Вілямс (373), І. Данківський (375), М. Семків (379), Катерина Гарбіст (382), Я. Бурій (402), М. Лаба (423), Ю. Трипупенко (424), І. Геврик (445).

По одній аплікації надіслали 40 секретарів та організаторів. Разом Головна Канцелярія УНСоюзу одержала в травні 1977 р. 281 аплікацій нових членів.

ВАЛЕНТИН МОРОЗ ЗНОВУ ГОЛОДУЄ

Д. ШУМУК В ТАБОРОВОМУ ШПИТАЛІ

Ню Йорк. (Пресова Служба ЗП УГВР). — 100-денна голодівка, що її проголосили в'язні мордовських таборів при кінці квітня ц. р. продовжується. Як стало тепер відомо, в ній беруть участь також Валентин Мороз, Вячеслав Чорновіл, П. Айрікіян. Таборова адміністрація і КГБ намагаються „перервати" голодівку і порядком нових репресій позбавила всіх учасників голодівки побачення з рідними. Валентинові Морозові вже тепер відмовили побачення, яке він мав мати в липні ц. р. В. Мороз перебуває в таборі Сосновка, ЖХ 385/1-6.

Валентин Мороз

У тому ж самому таборі важко захворів на виразку шлунка Данило Шумук, якого перевезли до таборової лікарні.

Ще перед 100-денною голодівкою, метою якої є звернути увагу учасників конференції для перевірення виконання Гельсінкських угод в Београді, що відбудеться в червні ц.р., Іван Гель проголосив ще в січні ц. р. голодівку, протестуючи проти грубого відношення до нього під час транспорту зі Львова до мордовського табору, зокрема в пересильній тюрмі Харкові.

Серед в'язнів є дуже велике занепокоєння долею Василя Федоренка, в'язня Владимірської тюрми, який з малими перервами голодує вже від квітня 1975 р. Він проголосив голодівку 26 квітня 1975 року, 5 днів після перевезення його з табору до Владимірської тюрми. Він голодував до 31 липня 1975 року. На 7-ий день голодівки, 5 липня, його важко побили наставники в приявності інструктора для політичної роботи. 10 грудня 1975 року Федоренко знову проголосив голодівку, вимагаючи перегляду його справи і звільнення. (Його засудили на 5 років тюрми і 10 років таборів). Після XXV з'їзду партії він перервав голодівку на короткий час, але потім знову її почав і з невеликими перервами продовжує її до сьогодні. Він протестує проти порушення прав людини в СССР, домагається статусу політичного в'язня і звільнення його з тюрми після уневаження неправосудного засуду.

Івана Коваленка, учителя, 1918 року народження, звільнили 13 січня 1977 року з табору, після відбуття 5-тирічного засуду. Він перебуває тепер в селі Боярці, Київської области. В таборі він став інвалідом другої групи.

ЗАСУДИЛИ Д-РА М. КОВТУНЕНКА, ЗНОВУ УВ'ЯЗНЕНО ЄВГЕНА АНТОНЕНКА-ДАВИДОВИЧА

Гельсінкі (УІС „Смолоскип"). — Сюди дісталася з України вістка, що Валентин Мороз, довгорічний український політичний в'язень в СССР, розпочав нову голодівку з кінцем квітня 1977 року. Згідно з цією вісткою, він проголосив цю голодівку разом з іншими політв'язнями з нагоди Белградської конференції, яка має розпочатись в Югославії 15 червня. Тут стало відомо, що В. Мороз перебуває в мордовських концтаборах під постійним моральним тиском з боку таборової адміністрації. Всі прикрощі, інспіровані провокаторами і КҐБістами, він зносить гідно і з подивугідною витривалістю.

Євген Антоненко-Давидович

Сюди теж дісталася вістка, що 8 лютого 1977 року в Києві був засуджений на півтора року ув'язнення український лікар д-р Михайло Спиридонович Ковтуненко. Властивою причиною засуду М. Ковтуненка була його відома співпраця з КҐБ, слідкування і доносити на М. Руденка, керівника Української Гельсінкської Групи в Києві. Відмовившись співпрацювати з органами безпеки, М. Ковтуненка заарештували, обвинувачуючи його, нібито, що він колись д-ра М. Штерна з Вінниці, у приниманні хабарів. На суді йому закинули „взятки" — три і пів рубля, банку кави, тощо. Ще перед арештом, М. Ковтуненко залишив таку заяву:

„Мені, Ковтуненкові Михайлові С., запропонували працювати в ролі співробітника КҐБ, щоб я дивився, слідкував і доносив на Руденка М.Д. про те, що він проти місцевих властей, про те, що він належить до групи Сахарова. Я вповні поділяю погляди Руденка М. Д. і буду їх боронити наскільки це буде можливо. Переконаний, що у нас немає свобід, навіть простих. Вірю в Україну. 6. 8. 76 р. р. Ковтуненко".

Репресії української інтелігенції в Україні прибрали в останніх місяцях нових форм: влада за переконання батьків — переслідує і карає їхніх дітей. Так сталося з Борисом Антоненком-Давидовичем і його сином Євгеном, коли владі було незручно саджати в тюрму 78-річного загальновідомого і шанованого в Україні письменника. Щоби помститись на батькові КҐБ завело справу на сина, обвинувативши його в „моральних" проступках. Євген Антоненко-Давидович, 1952-го року народжен, був засуджений на 5 років ув'язнення в 1971 р. Ув'язнення відбував на Україні. Зразково вів себе в таборі, вивчав англійську мову. На весні 1977 року Євген був звільнений „умовно", з недвозначною ціллю, щоб його знову вкоротці повернути до „колонії" і таким способом це жорстокіше мститися на батькові і матері.

Нагінка КҐБістів на Бориса Антоненка-Давидовича і відомого літературознавця Михайлину Коцюбинську викликали обурення в письменницьких кругах Києва і цілої України.

Традиційний День Політв'язня в СССР 30 жовтня 1976 року був відмічений в тюрмах і таборах СССР одноденною голодівкою з двома вимогами:

1. Звернення до ООН створити спеціяльну комісію для перевірки умов життя в совєтських концтаборах.
2. Домагання повернути українському поетові Василеві Стусові відібрані у нього поезії.

Сам Василь Стус у цьому часі відбув триденну голодівку.

УРЯД ЗСА ЗАТРИВОЖЕНИЙ ОБВИНУВАЧЕННЯМ ЩАРАНСЬКОГО

Вашінгтон, — Адміністрація президента Картера глибоко затурбована повідомленням, що совєтські урядові чинники плянують судити жидівського активіста і оборонця людських прав Анатолія Щаранського „за зраду батьківщини" за що він може одержати мінімум 10 років в'язниці, або навіть кару смерти. У підписаній державним секретарем Сайрусом Р. Венсом, окремій заяві Державного департаменту, сказано, що Щаранський, який був заарештований совєтською політичною поліцією 15-го березня ц.р., є відомою і респектованою в ЗСА особою за його працю в користь оборони людських прав. В середу, 1-го червня ц.р., Іда Щаранська, мати обвинуваченого, одержала від совєтської прокуратури повідомлення, що її сина Анатолія судитимуть за статтею 64-ю Кримінального кодексу за „зраду батьківщини". Вашінгтонські чинники відкинули також совєтські закиди, що Щаранський робив якінебудь послуги для Американської Центральної Розвідчої Агенції. Офіційні речники Державного департаменту заявили, що такий суд з приписанням Щаранському співпраці з американською розвідкою може мати негативний вплив на загальну співпрацю між ЗСА і СССР. Більше того, деякі високі урядовці Державного департаменту вважають, що суд над Щаранським є прямою совєтською відплатою президентові Картерові за його оборону людських прав і засуд Совєтського Союзу за недодержання Гельсінкської угоди. Не зважаючи на особистого листа Сайруса Венса та інтервенції багатьох сенаторів і конгресменів, Москва таки вирішила продовжувати процес над Щаранським з давніми закидами. Кремль не взяв також під увагу тієї обставини, що Адміністрація Картера оминала конфронтації з СССР за людські права і не публікувала в останньому часі жадних відкритих заяв в тій справі. Джоді Повелл, пресовий секретар Білого Дому, заявив, що хоч повідомлення про обвинувачення Щаранського не є офіційним, але ЗСА затривожені новою кампанією проти людей, які активно слідкують за недодержанням Гельсінкської угоди. „Немає сумніву, — заявив Повелл, — що Щаранський до тієї групи належав". Також інший речник Державного департаменту, Джон Р. Траттнер, висловив турботу в імені департаменту намаганням совєтів не тільки засудити Щаранського, але також морально американських дипломатів в Москві, які, нібито, одержували інформації від групи. Сайрус Венс розмовляв також у цій справі з амбасадором СССР у Вашінгтоні Анатолієм Добриніним.

Сахаров закликає до амнестії

Москва. — Асосієйтед Пресс інформує, що академік Андрей Сахаров та інші совєтські дисиденти надрукували і передали західнім кореспондентам окремий документ, у якому вони вимагають від Політбюра і уряду СССР проголосити широку амнестію для політичних в'язнів у зв'язку з публікацією нової совєтської конституції. В документі між іншим говориться, що амнестія, в пов'язанні з новою державною конституцією, є вже традицією у цілому світі. Центральний Комітет КПСС і Президія Верховної Ради СССР вже прийняли проєкт нової конституції, яка повинна бути опублікована в суботу, 4-го червня.

Папа найменував чотирьох нових кардиналів, заговорили про наступника Папи

Рим. — Папа Павло УІ найменував в четвер, 2-го червня, чотирьох нових кардиналів, між якими є також монсеньйор Джованні Бенеллі, якого Папа назначив архиєпископом Фльоренції. Кореспонденти і церковні достойники вважають цей крок Папи за його бажання, щоб Бенеллі був його евентуальним наступником. Кардинал Бенеллі, якому минуло 56 років життя, є тепер заступником секретаря закордонних справ при Ватикані і від довшого часу є близьким співробітником папи Павла УІ, який зайняв становище Голови Католицької Церкви в 1963 році, прийшовши на місце папи Івана XXIII. Папа Павло УІ від довшого часу хворіє і свого часу поширились були навіть спекуляції, що він уступить із свого посту та передасть керівництво Церквою в молодші руки. Протегуванням і підвищенням до сану кардинала Джованні Бенеллі Папа немов би бажав, щоб він був одним з кандидатів на Папу. Ці здогади підтверджують також ватиканські достойники. Очевидно, що вибору Папи не можна передбачити, бо, наприклад, вибір Івана XXIII був для багатьох несподіванкою. Крім Бенеллі, Папа найменував ще на кардиналів монсеньйора Бернардина Гантіна, чорного африканця з держави Бенін, монсеньйора Джосефа Раціңгера, архиєпископа Мюнхену, і о. Люіджі Ціяппі, італійця, який є офіційним теологом папського дому. Папа також проголосив, що єпископ Францішек Томашек, апостольський адміністратор в Празі, є одним із двох кардиналів, найменованим в минулому році Папою потаємно. Папа часто номінує кардиналами осіб з-поза залізної заслони і не проголошує їхні імена, щоб наперед договоритися з місцевими режимами про офіційне визнання такої особи. Разом з чотирма новими кардиналами, кількість кардиналів збільшиться до 137, але 18 з них не мають права брати участи у виборі Папи з огляду на вік. Як відомо, межа віку є 80 років життя.

МОСКВА НЕ ПОІНФОРМУВАЛА ПРО ПРИЧИНИ УСУНЕННЯ ПОДҐОРНОГО

Відень, Австрія. — Кореспондент „Ню Йорк Таймсу" Пол Гофманн інформує з Відня, що Кремль мабуть не поінформував своїх сателітів про справжню причину усунення голови Президії Верховної Ради СССР Ніколая Подгорного з Політбюра, бо у зустрічах із західніми дипломатами вони безрадно розводять руками. Один із західніх дипломатів в Букарешті заявив недавно кореспондентам, що „Москва взагалі нічого не сказала своїм східньоевропейським альянтам про усунення президента Подгорного. Комуністичні дипломати читають західню пресу, щоб щонебудь дізнатися про обставини усунення Подгорного і запитують нас, чому так сталося." Коли обговорювались пляни візити в Совєтському Союзі лідера болгарських комуністів Тодора Живкова, то було передбачено, що він зустрінеться з головою Президії Верховної Ради Ніколаєм Подгорним, який формально презентує Совєтський Союз. Але після приїзду ніхто навіть не вважав за відповідне поінформувати Живкова, що Подгорного вже усунено з Політбюра. Живкова офіційно привітав на летовищі сам Леонід Брежнєв та інші совєтські верховоди. Також усунення Константина Катушева, який був зв'язковим Політбюра з закордонними комуністичними партіями, і призначення на його місце Константина Русакова, близького приятеля Леоніда Брежнєва, викликала деяке занепокоєння у східньоевропейських країнах, які терпеливо чекають, що Кремль повідомить їх про ці зміни.

У міжчасі поширилися чутки, що позицію голови Президії Верховної Ради СССР займе сам Леонід Брежнєв, якого Живков і деякі інші комуністичні лідери вже почали називати „головою совєтської держави". Дякуючи за орден Леніна, який він одержав з рук Брежнєва, Живков звертався до генерального секретаря ЦК КПСС, як до офіційного репрезентанта Совєтського Союзу, хоч кожному відомо, що Брежнєв є тільки генеральним секретарем Компартії, а державу досі репрезентував Подгорний.

Війська Родезії зайняли частину території Мозамбіку

Солсбері, Родезія. — Родезійські військові частини, переслідуючи партизан і знищуючи по дорозі бази чорних націоналістів, перейшли кордон Мозамбіку і зайняли місто Мапай, яке знаходиться 50 миль від кордонів Родезії. Командуючий родезійськими військовими частинами ген. Петер Валлс заявив кореспондентам, що його частини зайняли місто без спротиву місцевого населення. Більшість партизанських частин втекла на південь, і він припинив дальше переслідування. Валлс при тому додав, що родезійські військові частини знищили, або поважно ушкодили чотири табори партизан і захопили склади з амуніцією й іншими військовими матеріялами. В цій акції загинуло 32 чорних партизан і тільки 2-ох родезійців. Довідавшись про військову акцію, Державний департамент у Вашінгтоні висловив своє стурбовання, а речник цього департаменту Джон Траттнер заявив, що ця акція може пошкодити дипломатичним заходам, метою яких є мирно полагодити справу конфлікту між чорними націоналістами і урядом білої меншости в Родезії. „Ми дали до зрозуміння Родезії, — заявив Траттнер, — що ми засуджуємо перехід кордону родезійськими військами і захоплення міста Мапай". Ген. Валлс натомість стоїть на становищі, що іншого виходу не було, бо місто знаходилося під цілковитою контролею чорних партизан, а Роберт Мугабе, лідер чорних націоналістів, влаштував був у цьому місті свою головну квартиру.

ЗСА і Куба готові обмінятись дипломатами

Вашінгтон. — Пресовий секретар Білого Дому, Джоді Повелл, заявив у четвер, 2-го червня, що ЗСА і Куба на днях формально повідомлять про обмін дипломатами на нижчому рівні. Повелл відмовився входити в подробиці, але речники Державного департаменту інформують, що при швайцарській амбасаді в Гавані будуть американські представники, які займатимуться справами, що заторкують ЗСА і Кубу, а кубинські представники входитимуть в склад чехо-словацької амбасади у Вашінгтоні.

Такий обмін дипломатами, хоча на низькому рівні, представляє собою найважливіший крок для встановлення нормальних зв'язків між ЗСА та комуністичною Кубою, які були зірвані Вашінгтоном в січні 1961-го року. Речники Білого Дому і Державного департаменту підкреслюють, що до формального визнання режиму прем'єра Фіделя Кастра „ще дуже далеко", бо перешкоджає тому закордонна і внутрішня політика Гавани. Вони покликаються на заяви президента Джіммі Картера, що Куба продовжує втручатися у внутрішні справи кількох африканських країн, посилаючи до них свої військові частини, у своїх в'язницях держить коло 20,000 політичних в'язнів, а в кубинських тюрмах ще сидить велика кількість американських громадян.

Речники Державного департаменту зазначують, що цю пропозицію щодо обміну дипломатами видвигнув уряд ЗСА, а Гавана охоче погодилася.

Брежнєв знову атакує Захід

Москва. — Генеральний секретар ЦК КПСС Леонід Брежнєв, виступаючи на парадному обіді в честь Тодора Живкова, болгарського комуністичного верховоди, знову атакував західні держави, що вони, мовляв, сильно держаться концепції холодної війни і перешкоджають позитивній лії політики детанту. Південно-Атлантійського Оборонного Пакту (НА- Південно9Атлянтійського Оборонного Пакту (НАТО) в Лондоні і участь в ній президента ЗСА Джіммі Картера. Брежнєв заявив, що Рада НАТО зробила абсолютно „фальшиві висновки", якщо твердить, що Совєтський Союз і держави Варшавського Пакту ведуть перегони в озброєнні. Він також критикував „деякі кола" в Західній Німеччині, які намагаються привернути права чотирьох в Берліні.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Безперервний змаг

Відомий кореспондент газети ,,Ню Йорк Таймс'' в Совєтському Союзі, Дейвід К. Шіплер, який вже кількакратно порушував на сторінках того пристижевого щоденника національностеві проблеми в СССР, вказуючи тим самим на продовжування боротьби поневолених Москвою народів, знову помістив у числах газети з 28-го і 31-го травня ц. р. довші інформаційні статті про зріст націоналізмів в совєтських республіках Грузії і Вірменії, вказуючи рівночасно на русифікаційну тенденцію московського центру, який робить все можливе, щоб підсилювати русифікаційні процеси в республіках. Правда, ці два малі народи з довговіковою, самобутньою культурою і з глибокими національними традиціями, з огляду на їх окраїнне положення і відмінність мови — не зазнавали таких трагічно-масових хвиль терору і тотального нищення мови, культури та традицій, як це, наприклад, переживають Україна, Білорусь чи прибалтійські народи. Безумовно, органи КҐБ, як раніше ЧК, ҐПУ, НКВД, переслідували місцеве населення, нищили ,,куркулів'', вивозили невигідних на Сибір, але у зв'язку із специфічними умовинами, які існують в Грузії і Вірменії, ці народи не зазнали таких великих національних шкод, а грузинська і вірменська мови залишились панівними мовами навіть по містах, де процеси русифікації діяли у посиленому темпі. Може й тому після смерти Сталіна, а головно в останньому десятилітті, національно-визвольні процеси у названих республіках відродилися у повній силі. У Вірменії почала була навіть діяти Вірменська Національна Об'єднана партія, яка домагалася виходу Вірменії із складу СССР, але з її членами жорстоко розправилися комуно-московські окупанти. Одначе, потрапивши до концентраційних таборів і тюрем, вірменці продовжували протестувати, оголошуючи голодівки та застосовувати інші форми боротьби і протесту.

Також у Грузії, почавши від 1956 року, народні зрушення не втихають, а дуже часто перетворюються на бурхливі вуличні демонстрації чи у відкриту боротьбу народних мас з наставниками окупанта. Траплялися випадки, що московськ окупанти мусіли зтягати до Грузії військові частини з інших республік, щоб здушити народні заворушення.

Подібна ситуація існує сьогодні в інших національних республіках, зокрема в Україні, де процеси самовизначення й національного усвідомлення набирають чимраз більшої сили. Про ці процеси і змаг поневолених Москвою народів до самостійности і незалежного життя пише не тільки згаданий автор, але також інші кореспонденти і політичні спостерігачі чи аналітики підсовєтського життя. Тому треба вважати, що у світлі цих визвольних процесів, які проходять сьогодні в СССР, існування комуно-московської імперії та пов'язані з нею марксо-ленінські теорії про злиття націй і творення одного совєтського народу, є абсолютним курйозом. Імперія втримується тільки завдяки страшному поліційному теророві, розбудованому московськими імперіялістами до нечуваних меж. Однак, визвольних рухів в поневолених націях вже не можна зупинити при допомозі поліційного терору, їх можна тільки тимчасово здушувати чи сповільнювати, але їх не можна знищити при допомозі нагана чи інших рафінованих засобів терору. За кордоном вже починають розуміти, що побудова псевдо-соціялістичного суспільства тісно пов'язана з російським імперіялізмом і з етноцидом неросійських народів. Тому їхній голос має для поневолених народів велике значення, бо він голосить правду про їхню боротьбу, про їхній безперервний змаг з московськими імперіялістами.

Уряд ЗСА старатиметься збільшити допомогу для недорозвинених країн

Париж. — Промовляючи на конференції представників 19-ох економічно недорозвинених країн і 16-ох індустріяльних потуг, державний секретар Сайрус Венс заявив у понеділок, 30-го травня, що уряд президента Джіммі Картера звернеться до Конгресу, щоб якнайшвидше призначив додаткових 375 мільйонів долярів на допомогу для недорозвинених країн, щоб в такий спосіб запевнити економічний розвиток тих держав, як рівнож причинитися до ,,більшої справедливости для цілого людства''.

Венс також сказав, що Вашінгтон підтримує пропозицію, щоб переговори між лідерами бідніших і багатших держав продовжувалися, хоча уряд ЗСА знає, що багато европейських держав воліло б, щоб справу дальших відносин між індустріяльними і економічно недорозвиненими державами перебрали на себе Об'єднані Нації, Світовий Банк чи якась інша міжнародна установа. Остання пропозиція Венса здивувала деяких союзників Америки, бо досі уряд ЗСА теж підтримував пропозицію щодо передання тієї справи Об'єднаним Націям. Думають, що заява Венса мала на меті здобути приязнь не тільки країн т. зв. третього світу, але теж і держав-експортерів нафти, які мають добрі зв'язки з тими економічно недорозвиненими державами. Нове становище Вашінгтону може мати за ціль запобігти підвишкам на нафтову ропу, заподіджену кількома країнами - експортерами нафти.

В загальному, індустріяльні держави запропонували збільшити допомогу недорозвиненим країнам на один більйон долярів. Проте, у вівторок, 31-го травня, речники економічно недорозвинених країн заявили на конференції, що запропонована допомога ,,невистачальна" та що пропозиції багатших держав ,,не зліквідують економічної несправедливости у світі". Держави ,,третього світу" однак заявили, що продовжуватимуть переговорювати з індустріяльними потугами з надією, що пощастить встановити ,,нову міжнародну економічну систему".

Того самого дня державний секретар Венс закликав комуністичні держави, зокрема Совєтський Союз, співпрацювати з Америкою та іншими країнами вільного світу відносно допомоги недорозвиненим країнам. Покищо СССР і його сателіти не дали жадної відповіді на цю пропозицію, але речники ,,третього світу" передбачають, що реакція Москви буде негативна, бо Совєтський Союз досі завжди відмовлявся від такої співпраці, воліючи входити у безпосередні зв'язки з кожною державою, якій допомагає, щоб в такий спосіб здобути собі приятелів серед країн ,,третього світу". Крім того, Москва поділяє світ на ,,капіталістичні, соціялістичні та економічно недорозвинені держави", а не на індустріялізовані і недорозвинені країни, як це робить Захід.

РОСІЙСЬКІ, ПОЛЬСЬКІ, МАДЯРСЬКІ, І ЧЕСЬКІ, ДИСИДЕНТИ ТА ДІЯЧІ ВИМАГАЮТЬ САМОВИЗНАЧЕННЯ ДЛЯ УКРАЇНИ

У щойно одержаному з Парижа травневому виданні відомого польського журнала „КУЛЬТУРА" надруковано „ДЕКЛЯРАЦІЮ В УКРАЇНСЬКІЙ СПРАВІ", в якій російські, польські, мадярські та чеські дисиденти і діячі високо оцінють визвольні змагання українського народу, висловлюють повну підтримку для тих змагань та вимагають державного самовизначення для України. Деклярацію підписали: російські дисиденти Андрій Амальрик, Володимир Буковський, Наталія Ґорбанєвская, Володимир Максімов (редактор російського квартального журнала ,,Континент") і Віктор Нєкрасов; польські діячі: Збіґнєв Бирскі, Юзеф Чапскі, Єжи Ґедройц (редактор місячника ,,Культура"), Ґустав Ґерлінґ-Ґрудіньскі, Юзеф Лободовскі і Домінік Моравскі; мадярські діячі: Тибор Мерей (редактор мадярського літературного журнала ,,Іродальмі Юсаг"), та чеські діячі: Александер Смоляр і Павло Тиґрид (редактор квартальника ,,Сведецтві"). Нижче друкуємо повний текст Декляраціі в українському перекладі та польському оригінали:

ДЕКЛЯРАЦІЯ В УКРАЇНСЬКІЙ СПРАВІ

В декляраціі, яку проголошуємо, вважаючи її дальшим і важливим кроком вперед у співдії на еміґрації еміґрантів із Сходу, другорядним, а то й затемнюючим істоту справи було б аналізування подібностей і різниць між російським імперіялізмом минулого сторіччя і сучасним совєтським імперіялізмом. Суттю справи є сам імперіялізм, незалежно від того, в якій формі виступає, якою послуговується мотивацією чи маскою, в яких історичних обставинах діє. Не можна при цьому не згадати про кривди, що їх зазнала Україна від багатовікового польського імперіялізму.

Незалежно від своїх форм, цілей і настанов імперіялізм однаково поневолює народи, які є його жертвами і однаково отруює нарід, який є його носієм. Не можна при цьому поминути одніеї основної різниці: протиставно до царської Росії, Совєтський Союз є сьогодні останньою колоніяльною імперією у світі і раніш чи пізніш загальний рух національного визволення мусить теж ударити в його анахронічне існування.

В імперській структурі СССР існують два ступені поневолення: статус „обмеженої суверенности" в т. зв. народних демократіях Центрально-Східньої Европи, або статус повної несуверенности в союзних інкорпорованих республіках. Поляки, чехи чи мадяри мають без порівняння більші можливості збереження своєї народної і культурної самобутности, ніж українці, білорусини, бальтицькі чи мусулманські народи.

Перші підпадають процесам совєтизації, одначе все ж таки не русифікації. Другі є совєтизовані і з кожним роком інтенсивніше русифіковані. Одначе доля одних і других є тісно пов'язана: не буде справді вільних поляків, чехів чи мадярів, без вільних українців, білорусинів чи литовців. І, в остаточному, бе вільних росіян. Без росіян, вільних від імперських амбіцій, які розвивають власне національне життя і шанують право до самовизначення інших народів.

Ми висунули в нашій декляраціі на чоло українців, як найбільший у рамах СССР поневолений нарід; і як нарід, що побіч литовців, непохитно змагає до виборення своєї незалежної державности. В кожному випадкові змагаємо до створення такої ситуації, в якій українці могли б свобідно висловитися чи бажають незалежного державного буття.

На протязі майже десяти років відлиги під час володіння Хрущова, в Україні піднесли голови потомки ,,розстріляного відродження", намагаючись хоч би частинно відбудувати те, що було знищене за часів Сталіна. Потім прийшли, і тривають дотепер, погроми Брежнєва. Ніщо одначе не вказує на те, щоби Україна скапітулювала. Навпаки, українськими патріотами найчисленіше заповнені в'язниці і концтабори, опір в Україні став синонімом народного опору в імперії.

Проголошуючи цю Декляраціо, ставимо в ній перед публічною опінією три справи. Перше — саму українську справу. Друге — справу всіх інших національних меншин (що в сумі, від деякого часу, становлять більшість у СССР), які змагають до самовизначення, до загарантованого на папері совєтською конституцією — права виходу. І третє — справу імперіялістичного народу, для якого буде тим краще, чим скорше зрозуміє, що ліквідація совєтського колоніялізму лежить теж у його інтересі, бо вона лише може запобігти загрозі майбутньої взаємної різні.

Із спеціяльним притиском закликаємо опозиційний російський рух у СССР і російську політичну еміґрацію до скріплювання і поглиблювання співпраці з борцями за незалежність України.

W deklaracji którą ogłaszamy, uważając ją za dalszy i ważny krok naprzód we współdziałaniu na emigracji emigrantów ze Wschodu, drugorzędne a nawet zaciemniające istotę sprawy byłoby analizowanie podobieństw i różnic między imperializmem rosyjskim ubiegłego stulecia i współczesnym imperializmem sowieckim. Istotą sprawy jest sam imperializm, niezależnie od tego w jakim wcieleniu występuje, jaką posługuje się motywacją lub maską, w jakich okolicznościach historycznych działa. Nie można tu nie wspomnieć krzywd wyrządzonych Ukrainie ze strony wielowiekowego polskiego imperializmu.

Niezależnie od swych form, celów i uwarunkowań imperializm jednakowo zniewala narody, które są jego ofiarami i jednakowo zatruwa naród, który jest jego nosicielem. Co powiedziawszy, nie można przecież pominąć jednej podstawowej różnicy: w przeciwieństwie do Rosji carskiej, Związek Sowiecki jest dziś ostatnim imperium kolonialnym świata i prędzej czy później powszechny pęd wyzwolenia narodowego musi uderzyć także w jego anachroniczną egzystencję.

W strukturze imperialnej ZSSR istnieją dwa stopnie podległości: status „suwerenności ograniczonej" w tzw. demokracjach ludowych Europy Środkowo-Wschodniej, oraz status pełnej niesuwerenności w inkorporowanych republikach związkowych. Polacy, Czesi czy Węgrzy mają bez porównania większe możliwości zachowania swej tożsamości narodowej i kulturalnej, niż Ukraińcy, Białorusini, Bałtowie czy narody muzułmańskie. Pierwsi są poddawani procesom sowietyzacji lecz wciąż jeszcze nie rusyfikacji. Drudzy są sowietyzowani i z każdym rokiem intensywniej rusyfikowani. Ale losy jednych i drugich są ze sobą ściśle związane: nie będzie wolnych naprawdę Polaków, Czechów czy Węgrów bez wolnych Ukraińców, Białorusinów czy Litwinów. I, w ostatecznym rozrachunku, bez wolnych Rosjan. Bez Rosjan wolnych od ambicji imperialnych, rozwijających własne życie narodowe, szanujących prawo do samostanowienia innych narodów.

Wysunęliśmy w naszej deklaracji na czoło Ukraińców jako największy w ramach ZSSR naród podbity; i jako naród najuparciej — obok Litwinów — dążący do wywalczenia sobie niezależnego bytu państwowego. W każdym razie dążymy do stworzenia takiej sytuacji, w której Ukraińcy mogliby wypowiedzieć się swobodnie czy chcą niezależnego bytu państwowego.

W ciągu dziesięciu niespełna lat odwilży za panowania Chruszczowa podnieśli na Ukrainie głowy potomkowie „rozstrzelanego odrodzenia", usiłując odbudować częściowo choćby to co zostało zniszczone za czasów Stalina. Potem przyszły, i trwają po dziś dzień, pogromy Breżniewa. Nic jednak nie wskazuje, by Ukraina skapitulowała. Przeciwnie, patrioci ukraińscy najgęściej zaludniają więzienia i łagry, opór na Ukrainie stał się synonimem oporu narodowego w imperium.

Ogłaszając zatem niniejszą deklarację, stawiamy w niej przed opinią publiczną trzy sprawy. Po pierwsze, samą sprawę ukraińską. Po drugie, sprawę wszystkich innych *nacmienszenstw* (stanowiących już w sumie, od pewnego czasu, *nacbolszenstwo* w ZSSR), które aspirują do samostanowienia, do zagwarantowanego na papierze przez konstytucję sowiecką *prawa wychoda*. I po trzecie wreszcie, sprawę narodu imperialnego, dla którego tym lepiej będzie im prędzej zrozumie, że likwidacja sowieckiego kolonializmu leży również w jego własnym interesie, bo ona tylko może zażegnać groźbę przyszłej wzajemnej rzezi.

Wzywamy ze szczególnym naciskiem rosyjski ruch opozycyjny w ZSSR i rosyjską emigrację polityczną do umacniania i pogłębiania współpracy z bojownikami o niezależność Ukrainy.

Володимир Мацьків

НАЦІОНАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ

Приглядаючись до життя тварин та людей, бачимо, що ані одна тварина і ані одна людина не хотіла б загинути безслідно, і в разі якоїсь небезпеки бороняться усіма своїми силами та всім своїм знанням. Це теж відноситься до кожного народу, а тим більше до такого, як український нарід, що пережив довгі століття не зважаючи на різні небезпеки та натиск ворогів, що хотіли загарбати його землю.

Та так склалось, що лиха доля примусила багатьох українців опустити рідну землю та жити в розсіянні серед інших, чужих йому народів. Обставини та вплив тих народів дуже сильно впливають на денаціоналізацію наших молодих поколінь і наша кількість замість збільшуватися, з кожним роком поважно зменшується. Це примушує нас звернути окрему увагу на виховання наших дітей, бо чуже середовище, чужа школа, чужа культура та багато інших чинників діють дуже сильно на нашу недосвідчену молодь, яка під цим могутнім впливом часто терпить на почуття меншевартости, вважаючи себе і своїх батьків за щось, що в ніякому разі не дорівнює тому, що їх оточує. І саме ці прикрі, а то й не раз болючі почуття приневолюють наших дітей послуговуватися чужою мовою та часто наслідувати інших у своїх починаннях.

Людину в чужому середовищі можна порівняти з деревиною, що виставлена на діяння сильних вітрів. Чим ця деревина старша, тим сильніша і не піддається так легко силі вітру, але молоді дерева гнуться не раз аж до землі або й ломляться, якщо вітер дуже сильний, а дерева завчасу не отримують потрібної охорони.

Таку охорону нашим дітям і молоді може дати лише розумне національне виховання. Втрата хоч би тільки однієї дитини, це втрата не тільки для батьків, але й для всього нашого народу.

Досвід учить, що національне виховання треба починати від перших тижнів життя дитини. Мати все повинна говорити до дитини рідною мовою та співати тільки рідні пісні. Рідна мова та рідна пісня повинні бути тим першим почином, тим євшан-зіллям, яке буде товаришити дитині все життя від колиски до гробової дошки.

Коли дитина стане підростком, треба розказувати їй казки та байки теж рідною мовою, провадити її до церкви, чи в гостину до рідних чи близьких. Добре впливає на дитину теж і це, коли хата, в якій дитина виростає, матиме український характер та

(Закінчення на стор. 4-ій)

З НАШИХ БУДНІВ

Мовний редактор

— Треба бути дуже обережною, що ви говорите в хаті, при дітях, і якою мовою, — літературною, чи ні, — розповідала мама Ксені своїм подругам-союзянкам на одному парафіяльному пікніку.

— Ой, так, так! — покивали головами подруги-союзянки.

— Це сталося в тих давніх часах, коли наші пластуни ще співали не тільки першу, але й другу строфку пластового гимну. Вертається моя Ксеня з гурткових сходин та й питає: ,,Мамо, чи сонце може телефонувати?''

— Що таке?..

— Чи сонце, оте, що світить на небі, може телефонувати? — повторила рішучим голоском моя донечка-новачка.

— Ксеню, звідки тобі таке прийшло до голови?

— Бо ми нині вивчали слова пісні ,,Сонце по небу колує'', а ,,колує'', ,,колувати'' в українській мові означає те саме, що телефонувати, — чи не так?

— Хто тобі таке казав? Де ти таке чула?

— Бо я чула, як наша бабуня телефонувала до пані Попович і сказала: ,,Прошу, пані, я до вас вчора по маївці три рази колувала, а вас не було вдома!''

— Я вже звикла до того, — продовжала мама Ксені, — що наша доня заскакує нас в хаті такими питаннями, на які часто важко знайти задовільну відповідь, а принаймні важко задоволити такою відповіддю нашу Ксеню. В цьому випадку прийшлося рятувати авторитет бабуні, тобто моєї мами, яка любить надуживати в розмовах із своїми приятельками давнтавнську ,,мову'', чи воляп'юк, чи як там її назвати...

— Ксеню, — кажу дитині, — наша бабуня це так собі, жартома, вимовила таке слівце, наслідуючи наших давніх або ,,старих'' еміґрантів, що не знали правильної української мови і вимови.

— Добре, — похитала голівкою Ксеня, — давні еміґранти не знали правильної української мови, бо вони довгі роки жили в Америці. А чому наша бабуня, що недавно приїхала з України, так само говорить?..

Ось, з якими проблемами приходиться вам зустрічатись, якщо маєте в хаті такого мовного редактора, як ним є мала Ксеня.

Ікер

Леонід Полтава

ЗА ОСТАТОЧНЕ ЗДІЙСНЕННЯ ДАВНЬОЇ МРІЇ

(2)

Решта коштів перебудови першого будинку й обладнання великої залі становлять приблизно 45—47 000 дол., а перебудова другого, мешканевого дому коштуватиме 200 тисяч дол. Той дім відразу ж принесе економічний зиск. Але доки це буде — треба Управі дому виплачувати відсотки установам, які позичили на закупівлю домів. (,,Самопоміч'' у Ню Йорку та УНПоміч у Піттсбургу). Кожному зрозуміло, що чим скорше все заплатимо, тим менше грошей піде на оплату відсотків.

Потрібно 500 000 долярів, щоб наш дім, наша власна хата, наш новий модерний і дійсно репрезентативний корабель виплив на широкі води життєвого моря змагань і боротьби. Ось тому вирішено провести ударну збірку пожертв серед членів Визвольного Фронту та прихильних громадян:

Потрібно 5 000 жертводавців по 100 долярів!
Хто дає найскорше — той дає найбільше!
Хіба на всю велику Американську Землю немає 5 000 українських патріотів і патріоток, які на поклик розуму й серця якнайшвидше завершили б велике діло?

Члени Організацій Визвольного Фронту свідомі, що й перебуваючи в далекому запіллі — вони все таки на фронті Нескореної України.

Десятки, сотні й тисячі видимих і невидимих нервів сходяться в одному Центрі — в Домі ОУВФронту в Ню Йорку. Сама Організація Оборони Чотирьох Свобід України, створена 30 літ тому, має розбудовану мережу в ЗСА, і з її понад 40 відділів та багатьох представництв пливуть і пливуть листи, дзвонять телефони, прибувають працівники з далеких місць. Повні руки праці в різних канцеляріях. А вечорами — повні руки праці в директорки Школи Українознавства при великому Осередку СУМА ім. ген.-хор. Тараса Чупринки-Шухевича - проф. Павлини Данчук...Лунають у коридорі дзвінкі голоси молоді і не раз почуєте, як хтось із старших переконує їх, щоб говорили ,,таки по-українському!''... М'яко сяє привітне, лагідне світло вечорами під час п'ятницевих зустрічей членів і гостей Літературно-Мистецького Клюбу, і скільки гостей поспішають щодня на виставки ОМУА!... Все це й багато-багато більше живе й пульсує в новім домі. Пп. Стругацький і М. Яблонський з трудноцами знаходять вечорами вільну більшу кімнату для проведення театральних проб...

У вестибюлі дому ОУВФронту стоїть скульптурне погруддя генерала Тараса Чупринки, — праця таланту й душі маестра Михайла Черешньовського. Генерал добрий і суворий водночас, такий, яким був у житті, який напевно був і в останньому бою в Білогорощі, біля Львова: міцно затиснені уста і добрі, ласкаві очі. Це людина, яка безмежно любила рідний народ і безмежно ненавиділа ворога. Тепер тінь генерала невідступно присутня в цім домі. Вона мобілізує і закликає. Той, хто все, дослівно все віддав — має право запитати: а що Ви даєте для спільної справи? У той час, коли триває ,,Боротьба за владу нації'', як влучно схарактеризував сучасний стан в Україні голова ОУН Ярослав Стецько.

Безконечно багато форм і видів людської праці для остаточної перемоги української правди.

Прийшла черга на швидкий і конкретний вклад.

Чи будуть до кінці 1977 року зібрані 500 000 долярів?. Напевно, якщо громада докладе зусиль. А Громада — найбільший чоловік. І знову в цій акції перед вестимуть члени Організацій Українського Визвольного Фронту. Вони завжди перші. Вони завжди розуміють, що репрезентативний (і дуже практичний) Дім ОУВФронту в Ню Йорку це не забаганка і не привілей — це необхідність.

Перші жертводавці по 500 дол.

На заклик Комітету Дому ОУВФронту при 136 Друга евеню про масову збірку пожертв для повного обладнання і пристосування обох будинків для нових потреб — найпершими відгукнулись, жертвуючи по 500 долярів: Іван Івасюк, Анна Будзяк, Євстахій Манацький, Михайло Кобилецький, Михайло та Ірина Ковальчин з Філядельфії, Ілько Рожак із Детройту.

Жертводавці праці і часу

Кожного дня в Домі ОУВФронту в Ню Йорку провадиться подвійна праця: у бюрах і канцеляріях Головних Управ ООЧСУ, ОЖ ООЧСУ, СУМА та ін., в Українському Інформаційному Центрі, у відділах ООЧСУ та ОЖ ООЧСУ, в галерії ОМУА, в Українському Музичному Інституті й ін. установах — а одночасно в інших кімнатах, у великій залі на першому поверсі та в другому будинку (при Ст. Маркс плейс) провадиться праця пристосування помешкань для нових завдань.

Під керівництвом Кирила Пиля ціла ,,бригада'' трудівників теше, мурує, протягає дроти і рури, змінює зовнішній вигляд багатьох кімнат. Праця не легка вона і не надто приємна. Але насправді тут вона особлива, бо найактивніша вечорами, і люди, які її виконують — не одержують платні. Це члени Організацій Визвольного Фронту, які після нелегкого дня праці, для прожиття, засукують рукави та беруться до роботи в новім Домі. Вони знають, що крім щирої подяки не лише Управи Дому, а й усіх, хто туди приходить — не одержать нічого. Їхнє сумління й громадське розуміння ваги справи сильніше від оточення, впливів, золотого ,,тельця''. Це трудівники-ідеалісти. Вони свідомі, що кожна нова цеглина в будові Дому ОУВФронту — це також цеглина в загальну будову Української Справи.

(Кінець)

ЗСА і В'єтнам відновили переговори

Париж. — У четвер, 2-го червня, тут відновилися переговори між представниками ЗСА та комуністичного В'єтнаму в справі встановлення нормальних дипломатичних і економічних зв'язків між цими двома державами. Переговори були розпочалися ще 2-го травня, але після одноденної сесії їх перервано, щоб обидві делеґації мали змогу одержати точніші доручення від своїх урядів. Представники Ганою твердять, що ЗСА в паризьких мирових домовленнях із 1973-го року зобов'язалися дати В'єтнамові „повоєнну допомогу", а американська сторона заявляє, що ЗСА не зобов'язані додержуватися цієї обіцянки, бо комуністичний Північний В'єтнам порушив ці мирові домовлення своєю окупацією Південного В'єтнаму.

ВИСТАВКА ФОТОГРАФІЙ ДЗВІНКИ ОРЛОВСЬКОЇ

Ню Йорк. — Об'єднання Мистців Українців Америки влаштовує виставку фотографій Дзвінки Орловської з Клівленду, Огайо. Відкриття виставки відбудеться в неділю, 5-го червня ц. р., о год. 1-ій по полудні в Ґалерії ОМУА при 146 2-га евеню. Виставка буде відкрита в будні від 6-ої до 8-ої год. вечора; в суботи і неділі — від 1-ої до 8-ої год вечора і триватиме до 19-го червня включно.

У 40-ліття священства о. митрата В. Андрушкова

Коговз, Н. Й. — У 1936 р. преосв. Никита Будка висвятив на священика о. В Андрушкова, а 12-го січня 1976 р. Блаженніший Патріярх Йосиф I поставив його в чин митрофорного протоієрея (митрата). Українська католицька парафія свв. Петра і Павла в Коговзі, що її парохом є вже 10 років о.Ювілят і митрат, гідно відзначила 30-го січня ц. р. обидві ці події. В 4-ій год. по пол. о. Ювілят відправив Св. Літургію спільно з оо. Середовичем, Волошином, Приймою і Гуманицьким; принагідну проповідь виголосив о. Б. Смик. Він згадав двох великих духових Провідників: пок. Митрополита Андрія та Патріярха Йосифа, що мали рішальний вплив на о. Ювілята, та пригадав його життьовий шлях. Співав церковний хор під керівництвом Сестри Лаври Палки, ЧСВВ, що прикінці відспівав многоліття.

Ювілейний бенкет почався в 5-ій год. у залі Лицарів Колюмба при участи 286 осіб. При головному столі, крім вищезгаданих священиків, засіли: о. д-р В. Бойсак, о. І. Куліш, парох парохії св. о. Миколая УПЦ у Трой, п-і В. Смик; американські священики: о. Гейс і о. А. Флоріді, посадник Коговзу Р. Кеннестрері, голова Церковного комітету В. Колаковський відкрив бенкет і запросив о. д-ра Б. Волошина провести молитву. Потім передав ведення бенкету тостмайстрові д-рові Д. Мричкові. Хор відспівав „Отче наш", пізніше „Блажен муж". Відтак, о. дек. В. Середович привітав о. Ювілята теплими словами, підкреслюючи його гостинність і священичу ревність. Посадник Р. Кеннестрері згадав про боротьбу українського народу за незалежність, великий вклад праці українців у розвиток Коговзу, в його культурне життя та гармонійну співпрацю о. Ювілята для добра міста. Отець Т. Гуманицький виголосив головну промову про працю о. Ювілята як душпастиря від 1937 р. у парохіях Нантікоку, Стемфорду, Пассейку, Палмертону, Брукліну і, вкінці, Коговзу. Потім відбулася презентація митри, що її перевели члени Церковного комітету: В. Колаковський, А. Баб'як і М. Лесняк. Представники українських церковних і громадських організацій Коговзу вітали о. Митрата.

Промовляв зворушений о. Ювілят, дякуючи всім за вшанування його подвійного свята. Він з'ясував положення нашої Української Католицької Церкви, її історичні права на помісність і патріярхальний устрій. Представив велику працю нашого Патріярха Йосифа I для скріплення і збереження нашої Церкви в Україні і поза нею. 17-го лютого наш Патріярх почав 85-ий рік свого життя, повного труду, посвяти, терпіння за Українську Церкву і український нарід. Потім промовляв о. прелат К. Прийма, вітаючи від Брукліну о. Ювілята, гратулюючи йому гідности митрата, закінчивши „Достойно", що її підхопила вся заля. Вкінці дякували: голова Церк. комітету В. Колаковський і о. митрат В. Андрушків.

Наспіли привіти від наших крайових церковних і громадських організацій, від Світового Т-ва українських священиків ім. ап. Андрія з Канади, від його філії в Европі й Австралії, від Крайового Т-ва за патріярхальний устрій Помісної Української Католицької Церкви, від Т-ва св. Софії, церковних братств, священиків, громадян, Окружного Комітету Відділів УККА Олбанської Округи, Відділів СУА. Між гостями були: свояк проф. д-р Йосип Андрушків з дружиною, сином і невісткою, місцевий суддя Келлі з дружиною, начальник поліції М. Робіч з дружиною та багато не-українців.

Сніговії внеможливили приїзд багатьох гостей із дальших сторін.

І. Дурбак

Перед 5-им З'їздом земляків Тернопільщини

Ось і ще один реґіональний з'їзд! Якось так складається, що останніми часами, судячи по пресових вістках і звідомленнях, такі з'їзди і конференції, яких осередньою проблемою є реґіональні збірники і видання, відбуваються навіть частіше чим у минулому. Може це і має глузд, коли брати до уваги як болісно проріджуються наші ряди, та що не можна відкладати розпочатої праці без риску, що не буде кому її докінчити. Дехто думає, що ми забагато часу і зусиль присвячуємо реґіональним справам тоді, коли більш важливі загально-українські не мають подекуди нашої уваги чи підтримки, на яку, без сумніву, заслуговують. Може воно і так. Та коли розмовляєш з людьми, що є рушійною силою, от хоч би Тернопільського Земляцтва, коли бачиш з яким ентузіязмом і майже молодечим запалом вони працюють над збиранням матеріялів до 3-го вже тому „Шляхами Золотого Поділля", видають б'юлетені, клопочуться фондами, — то стає ясно, що ці справи не такі то вже маловажні, коли в них стільки притягаючого магнетизму. Та й, як це слушно хтось висловив, велика соборна справа складається з малих, а реґіональні збірники роблять гідну роботу, виправляють бо зумисне пофальшовані чи невірні підсовєтські реґіональні видання та збережуть для історії правдивий образ українського життя на тих теренах.

Тож у нас гідна причина для зустрічі на з'їзд в Торонті в днях 2-3 липня, бо треба остаточно поладнати всі справи зв'язані з виданням 3-го тому „Шляхами Золотого Поділля" та його прискорити. А при цій нагоді кожен бажає побачитись знову з приятелями і друзями юних літ по коротшій чи довшій розлуці; хоч у розмовах повернути до тих далеких, а таких дорогих і близьких часів і місць нашої молодости. Поза діловою частиною організатори З'їзду (д-р Р. Миколаєвич в ЗСА та інж. В. Вацик в Канаді) заплянували ще бенкет з мистецькою програмою і забаву з танцями (в Сі-Вей Тавер готелю), спільний обід, оглядини цікавих об'єктів міста тощо. На особливу увагу заслуговує теж зусилля влаштувати виставку книжок і мистецьких картин пера і кисти бувших тернопільців, чи їхніх дітей, щоб показати, що не перевелись наші таланти і в краïнах нашого поселення. Тут старше і молодше покоління зуміло вже себе устабілізувати і закріпити, дехто займає визначні пости у загальному житті Америки і Канади в науковій і культурній ділянках; не бракує теж наших земляків серед активу, а подекуди і на дуже провідних позиціях в українському церковному і національному житті.

Тож не надумуйтесь довго дорогі земляки! Усі ви і зблизька і здалека, де тільки розкинула нас доля, збирайте себе і своїх рідних та приїжджайте на з'їзд до Торонта! До милої зустрічі!

О. С-ка

Успіх українки

Приємно писати про успіхи одиниць із-поміж української громади, наші бо осяги і наша вартість як національної групи є перш за все вислідом осягів і вартости одиниць — членів нашої спільноти.

Тим разом пишемо про осяг молодої філядельфійки, п-ні Оксани Ісаїв, яка 22-го травня ц. р. одержала на престижевому Пенсильвенському університеті докторат з філософії.

Високі студії почала п-ні Оксана на Джорджтавнському університеті у Вашінгтоні, що його покінчила у 1965 р. Третій рік студій продовжувала вона у Відні. Ступінь маґістра п-ні Ісаїв здобула на Пенсильвенському університеті у 1967 р. У тому університеті мала вона опісля три роки т. зв. „тічінґ фелловшіп" та однорічну стипендію для дослідів в Европі.

У лютому ц. р. оборонила п-ні Ісаїв у Пенсильвенському університеті докторську дисертацію на тему „Німецька література XX століття".

Осяг д-ра Оксани Ісаїв є тим більше гідним уваги, що вона є матір'ю 3-ох дітей у віці 7-10 років, яким треба було присвятити теж немало часу та енергії.

Д-р Оксана Ісаїв і її чоловік мґр Іриней, директор середньої школи є активними пластунами від наймолодших літ, і пластунами є їх троє дітей.

Д-р Ісаїв є дочкою знаних філядельфійських громадян мґра Мирослава й Іванни Субтельних і сестрою д-ра Ореста Субтельного, професора університету, автора кількох історичних праць та дослідника доби Мазепи і Орлика.

Д-р Оксана Ісаїв і її троє дітей є членами 216 Відділу УНСоюзу у Філядельфії.

Я. Т.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ

УНСоюзу!

ПОВІДОМЛЕННЯ

КОМІТЕТ ПОБУДОВИ ПАМ'ЯТНИКА ОЛЕГА ОЛЬЖИЧА НА ОСЕЛІ ОДВУ В ЛІГАЙТОНІ, ПА.

Комітет Побудови Пам'ятника О. Ольжича на оселі ОДВУ в Лігайтоні, Па. повідомляє, що роботи біля пам'ятника і сам пам'ятник вже є викінчені та що врочисте відкриття пам'ятника відбудеться в неділю 3-го липня 1977 р.

На покриття коштів зв'язаних з побудовою пам'ятника, які досягають суми 20,000 долярів, українська громада в ЗСА і Канади склала до 20 квітня ц. р. 7,500 дол.

Подаючи до загального відома поіменний список складених пожертв — звертаємось до членів української громади, які ще не знайшлися на списках жертводавців на будову пам'ятника, причинитися своєю пожертвою до покриття коштів пам'ятника — героя-мученика, що згинув в гітлерівськім таборі смерти у поході до нашої спільної мети — Держави Українського Народу.

За Комітет Побудови Пам'ятника

Ярослав Гайвас,
голова

Стефанія Букшована,
секретар

Микола Андрейко,
фін. референт

Григорій Яремчук,
скарбник

Пожертви пересилати:
Ukr. Orth. Fed. Cred.
Union Ассп. № 829
P.O.Box 160 Cooper St.
New York, N.Y., 10003 USA

Ukrainian Credit Union
Limited
Olzych Monument Fund
2150 Bloor Street W.
Toronto, Ont., Canada

АЛЬПІНІСТ ВИЛІЗ НА 110-ПОВЕРХОВИЙ СВІТОВИЙ ТОРГОВЕЛЬНИЙ ЦЕНТЕР В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — В четвер, 26-го травня, Джордж Вілліґ, 31-річний виробець забавок із Квінсу, Н.Й., і довголітній альпініст, виліз на 110-поверховий будинок Світового Торговельного Центру, другого з черги найвищого будинку в світі, але зробив це не по сходах чи віндою, а назовні будівлі за допомогою спеціяльних альпіністичних ґаків. Хоча мешканці Ню Йорку вітали Вілліґа як героя, то управа міста внесла проти нього формальне оскарження, вимагаючи, щоб він заплатив 250,000 долярів кари за те, що його „подвиг" спричинив значні видатки містові.

ПІДВИЩЕННЯ ПРОФ. МАРТИНЮКА

Кент (мм.) — Адміністрація Університету Кент Стейт підвищила проф. Осипа Мартинюка до ступеня звичайного професора. Проф. Мартинюк вчить архітектуру. За останніх п'ять років він мав фінансову підтримку для наукових дослідів від Інституту Інженерних Дослідів Освітлювання. З тієї ділянки він опублікував кілька статтей, є співавтором книжки і давав доклади в Швеції, Англії і Америці. Він є теж партнером архітектурної фірми в Кенті, яка збудувала цілий ряд публічних і приватних будинків. Проф. Мартинюк бере живу участь в українському громадському і професійному житті.

Д-р М. Диміцький і д-р О. Білик доповідали на хемічному з'їзді

Нюарк, Дел. (Н.Н.) — В днях 20-23 квітня ц. р. відбуся тут на Делаварському університеті Середньоатлантійський З'їзд найбільшої в ЗСА Хемічної Асоціяції . Під час загальної сесії органічних синтез доповідали два українці д-р Михайло Диміцький і д-р Олександер Білик, які працюють у державному Дослідному Центрі Аґрикультури у Філядельфії

Д-р М. Диміцький доповідав на тему: „Синтези та відношення структури до активности 20-ацильамідо-5-нітротіазолів при хлострідіюм ботумінум". Його досліди базуються на тому, щоб з м'яса усунути нітріти і нітрати, які вживаться для консервування м'яса і надання йому червонавого кольору, але недавно устійнено, що ці компоненти можуть спричинювати хворобу рака. Д-р М. Диміцький спрепарував синтетично цілий ряд хемічних сполук, які є багато більше активними чим нітрати, а впарі з тим вони не індукують рака. Одна із них, 2-лавроіламідо-5-нітротіазол, є на мільйон разів активніша від нітратів щодо своєї бактеріовбивчої активности, особливо у відношенні до хлорістідіюм ботамінум. І власне ці досліди і синтеза сполук були основною темою доповіді д-ра М. Диміцького на цьому хемічному З'їзді.

Д-р О. Білик доповідав на тему: „Синтеза уританових поліолів зі звіринних товщів, сорбітолю і пропилен оксиду". Як відомо, поліолі це первинний продукт, який вживається для виробу уританової губки (юретейн фоам) — полімеру, що має дуже широке приміненння в автомобілевій, авіяційній, корабельній індустрії та багатьох інших ділянках сучасної технології. В порівнянні з утитановою губкою, що її тепер виробляють із хемікалій Нафтового походження, цей новий синтетичний продукт посідає багато кращі фізичні властивості від згаданого комерційного, а в економічному аспекті він є значно дешевший. Д-р О. Білик випрацював дуже практичний і нескладний процес продукції таких поліолів та вже його опатентував.

Доповіді обох наших науковців викликали помітне зацікавлення серед приявних, доказом чого була жива дискусія і коментарі під час і після сесії. З'їзд був дбайливо підготований і чисельний, на ньому було виголошених 338 доповідей з різних ділянок хемії. У головній конференційній залі де відбувався З'їзд, Відділ СУА з Вілмінґтону влаштував виставку українського народного мистецтва, прикрасивши стіни авдиторії чудовими експонатами. Ця високоякісна виставка викликала велике зацікавлення в учасників З'їзду, що у висліді принесло добру славу і корисну пропаганду українській національній справі.

Пастор Іван Думич...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

уряду Совєтського Союзу дотримуватися Гельсінкського Договору про права людини, припинити знущання над християнами за їх віру в Бога, звільнити ув'язнених віруючих і всіх в'язнів за їх особисті переконання, припинити накладання грошевих кар за виконування релігійних обов'язків і не втручатися в особисте релігійне життя віруючих. Ми засуджуємо нелюдські знущання над віруючими в Україні та всьому СССР! Ми, учасники 25-ої Конвенції українських баптистів Східньої Канади, апелюємо до всіх 33-ох держав світу, які підписали Гельсінкський Договір, робити сильний тиск на Совєтський Союз і його уряд, щоб він дотримувався підписаного ним договору про права людини, припинив знущання над невинними людьми і звільнив ув'язнених за їх особисті переконання!" Резолюцію підписали голова З'їзду, пастор Йосафат Іваськів, і секретар, пастор Степан Тимців.

Головним промовцем Конвенції був пастор Олекса Гарбузюк, голова Всеукраїнського Євангельсько-Баптистського Братства, як Української Баптистської Церкви, яка репрезентує переконання віри українських євангеликів.

Ювілейна Конвенція отримала привітання з багатьох країн світу, в тому й привітання від Українськго Народного Союзу за підписом головного організатора Степана Гавриша.

Закликом головного промовця бути вірними Богові, Церкві й Рідному Народові, незалежно від часу й обставин, завершено ювілейні святкування українських баптистів Східньої Канади.

НАЦІОНАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

буде прикрашена вишивками, керамікою та іншими прикрасами, згідними з нашою культурою.

Було б дуже добре, коли б усі наші діти розпочинали своє шкільне навчання у рідній мові, або хоча деколи почули з уст учителя рідну мову. На вивчення чужого завжди досить часу.

Це велике добродійство для усіх наших дітей, якщо вони будуть учитись в школах українознавства, але їх треба наперед до цього відповідно приготовити, щоб вони радо вчились рідної мови та були переконані, що те навчання їм конечне. Примус батьків в такій справі не все дає належні успіхи. Бувають і такі випадки, що діти, яких до цього не підготовано, не тільки самі не вчасться, але й перешкоджають іншим дітям та утруднюють працю учителям.

Коли дитина навчилася дещо читати, їй треба дати рідну книжечку чи журналик та старатись допомагати їй не тільки все прочитати, але й належно зрозуміти прочитане. Очевидно, ці книжечки повинні бути відповідні до віку, зацікавлень та розвитку дитини. На це треба звертати спеціяльну увагу, бо зневірена невідповідною книжкою дитина нерадо візьме до рук інші, хоч би вони були дуже цікаві і відповідні.

Коли дитина дещо підросте та розвинеться, добре вписати її до своєї молодечої організаці та подбати, щоб вона користала з праці, що їй дають виховники. Але перед тим також треба дитину відповідно приготовити.

Великою допомогою у національному вихованні буде, коли батьки ходитимуть з дитиною на відповідні імпрези та пояснюватимуть їй це, чого вона не знає або не розуміє.

Дуже корисно впливають на дітей продумані розмови про її предків, їхню діяльність для свого народу. Ще краще, коли на це будуть якісь конкретні докази, як документи, знімки, згадки в газетах, книжках тощо.

При відповідних нагодах можна розказувати дітям про наших заслужених людей, про вдячність нашого народу тим людям. Це головно тоді, коли відзначуються ювілеї заслужених людей (Шевченка, Хмельницького, Патріярха под.). Це допоможе навчити наших дітей любити та шанувати своє рідне й дорожити ним, як великим нашим скарбом. Це може і повинно викликати у дітей свого роду гордість до своєї приналежности.

З бігом років треба докладати якнайбільше зусиль, щоб діти цікавилися суспільно-громадськими справами, щоб вони були готові присвятити своє знання і працю для свого народу і щоб радо йшли за прикладом своїх предків, які не тільки змагались за волю свого народу, а то й жертвували своє життя, як зайшла така конечність.

Але найкращим і найбільш переконливим виховним засобом є і завжди буде добрий приклад батьків. Це, що дитина побачила у батьківському домі, з чим вона зжилась і засвоїла собі, не дасться так легко усунути з її свідомости, і вона силою привички робитиме те саме і поступатиме так само.

Добрий приклад батьківського дому є таким дорогим скарбом, що його важко позбутись, чи забути. Решту доповнить відповідна лектура, якщо її читають батьки та заохочують до читання своїх дітей.

Розумно ведене національне виховання усіх наших дітей в розсіянні — це найкраща запорука нашої майбутности, це лік проти денаціоналізації окремих одиниць і загибелі нашої спільноти.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

✝ ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ТЕОДОРА ЛИСИМАНКО, членка 473 Відд. УНС Т-ва ім. Ю. Головінського в Монтреалі, Квібек, померла 11 лютого 1977 р. на 85 р. життя. Нар. в 1891 р. в Бучачі, Україна і стала членкою УНС в 1959 р. Залишила у смутку сина Стефана, 2 внуків Ореста і Ліду. Похорон відбувся 15 лютого 1977 р. на цвинтарі Cote des Neiges в Монтреалі, Квібек.

Вічна Їй Пам'ять!

Віра Баніт, секр.

ТЕРЕЗА ПОЦЕНТИЛЮК, членка 330 Відд. УНС Т-ва Запорозька Січ в Літел Фолс, Н. Й., померла 9 лютого 1977 р. на 79 р. життя. Нар. в с. Явора, пов. Турка, Україна і стала чл. УНС в 1919. Залишила у смутку ближчу і дальшу родину в ЗСА, Канаді і Україні. Похорон відбувся 12 лютого 1977 р. на цвинтарі св. Марії в Геркімер, Н. Й.

Вічна Їй Пам'ять!

Я. Мартинюк, секр.

РОМАН РУЖИЛА, член 73 Відд. УНС Т-ва ім. Т. Шевченка в Провіденс, Р. Ай., помер на 80 р. життя. Нар.в с. Шили, пов. Збараж, Україна і став членом УНС в 1922 р. Залишив у смутку дочку Анну. Похорон відбувся 25 лютого 1977 р. в Кренстон, Р. Ай.

Вічна Йому Пам'ять!

Д. Василик, секр.

ІВАН БАЗІВ, член 363 Відд. УНС Т-ва Козаки в Оліан, Н.Й., помер 7 грудня 1976 р. на 83 р. життя. Нар. в Україні і став членом УНС в 1913 р. Залишив у смутку синів Йосипа, Стефана, Івана, мол. і Едварда та внуків. Похорон відбувся 10 грудня 1976 р. на цвинтарі св Бонавентура в Олбані, Н. Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

КАТЕРИНА РАДУЛОВІЧ, членка 53 Відд. УНС Б-ва св. Миколая в Піттсбургу, Па., померла 21 лютого 1977 р. на 79 р. життя. Нар. в 1898 р. в пов. Рогатин, Україна і стала члленкою УНС в 1941 р. Залишила у смутку сина Теодора. Похорон відбувся 25 лютого 1977 р. на цвинтарі св. Івана Хрестителя в Піттсбургу, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

Д. Головатий, секр.

ЮРІЙ ТУРЯНСЬКИЙ, член 316 Відд. УНС Т-ва Укр. Нар. Дім в Рочестері, Н. Й., помер 14 лютого 1977 р. на 48 р. життя. Нар. в 1929 р. в Рочестері, Н. Й. і став членом УНС в 1964 р. Залишив у смутку дружину Ірену, синів Юрія, Василя і Павла, батьків Василя і Катерину, братів Михайла і Джералда та дальшу родину. Похорон відбувся на цвинтарі Оквуд в Пенфілд, Н. Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

ВАСИЛЬ ФЕДИК, член 76 Відд. УНС Б-ва св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., помер 31 січня 1977 р. на 77 р. життя. Нар. в 1900 р. і став членом УНС в 1948 р. Залишив у смутку дружину Марію, доньку Зіну та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 3 лютого 1977 р. на цвинтарі Гейт оф Гевен в Іст Ґановері, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Юліян Демчук, секр.

ЛЕВ СЕМКІВ, член 161 Відд. УНС Б-ва св. Василія в Ембрідж, Па. помер 9 березня 1977 р. на 52 р. життя. Нар. 1925 р. в Україні і став членом УНС в 1965 р. Залишив у смутку дружину Юлію та синів Михайла і Лева. Похорон відбувся 12 березня 1977 р. на укр. кат. цвинтарі свв. Петра і Павла в Ембрідж, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

А. Джула, секр.

ЙОСИФ ПРИЙМАК, член 81 Відд. УНС Б—ва свв. Петра і Павла, помер на 85 р. життя. Нар. в 1891 р. і став членом УНС в 1922 р. Залишив у смутку три дочки і внуків. Похорон відбувся на цвинтарі св. Михаїла.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

МАКСИМ ЩУДЛЯК, член 156 Відд. УНС Т-ва ім. Т. Шевченка в Честер, Па., помер 12 лютого 1977 р. Нар. в 1905 р. в Україні і став членом УНС в 1947 р. Залишив у смутку дружину Катерину і сина Василя. Похорон відбувся 16 лютого 1977 р. на цвинтарі Лавикрофт в Линвуд, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

М. Новак, секр.

МАРІЯ ГОЙСАК, членка 36 Відд. УНС Т-ва Пресв. Богородиці в Рочестері, Н. И., померла 11 лютого 1977 р. на 90 р. життя. Нар. в 1887 р. пов. Рогатин, Україна і стала членкою УНС в 1925 р. Залишила у смутку дочки Естел, Кларенс, Катерину, Дороті, сина Івана, 9 внуків і 9 правнуків. Похорон відбувся 15 лютого 1977 р. на цвинтарі Божого Гробу в Рочестері, Н. Й.

Вічна Їй Пам'ять!

М. Ковальчук, секр.

СОФІЯ П'ЄТЖАК, членка 127 Відд. УНС Б-ва св. Миколая в Боффало, Н. Й., померла 19 квітня 1977 р. на 68 р. життя. Нар. в 1906 р. у Львові, Україна і стала чл. УНС в 1950 р. Залишила у смутку мужа Франка і ближчу та дальшу родину. Похорон відбувся 22 квітня 1977 р. на цвинтарі св. Адальберті в Чіктовага, Н. Й.

Вічна Їй Пам'ять!

Марія А. Гаравус, секр.

АНАСТАЗІЯ КОЦЮБА, членка 206 Відд. УНС Т-ва Запорозька Січ в Вунсакет, Р. Ай., померла 27 лютого 1977 р. на 81 р. життя. Нар. в 1895 р. в Україні і стала членкою УНСоюзу в 1923 р. Залишила у смутку дочку Дженні, синів Михайла і Володимира, сестру Евдокію, 5 внуків і 2 правнуків. Похорон відбувся 2 березня на укр. кат. цвинтарі св. Михаїла в Блекстон, Масс.

Вічна Їй Пам'ять!

Л. Гардінг, секр.

СОФІЯ Д. БОЙКО, членка 238 Відд. УНС Т-ва ім. Є. Коновальця в Бостоні, Масс., померла 24 лютого 1977 р. на 59 р. життя. Нар. в 1915 р. в Бостоні Масс. і стала членкою УНС в 1972 р. Залишила в смутку сина Володимира і дочку Анну та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 1 березня 1977 р. на цвинтарі Мт. Говп в Розлиндейл, Масс.

Вічна Їй Пам'ять!

Анна Ремік, секр.

МАРІЯ ЯСЛИК, членка 230 Відд. УНС Б-ва св. Івана Хрестителя в Янгставн, Огайо, померла 2 березня 1977 р. на 54 р. життя. Нар. в 1923 р. в Янгставн, Огайо і стала членкою УНС в 1941 р. Залишила в смутку сина Ричарда, маму Еву і сестру Анну. Похорон відбувся 4 березня 1977 р. на цвинтарі Кальварія в Янгставн, Огайо.

Вічна Їй Пам'ять!

П. Ліщак, секр.

ВАРВАРА КУЗЬ, членка 130 Відд. УНС Б-ва св. Володимира в Ню Йорку, Н. Й., померла 1 березня 1977 р. на 88 р. життя. Нар.в 1888 р. і стала членкою УНС в 1922 р. Залишила у смутку сина Петра та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 4 березня 1977 р. на цвинтарі Holy Rood в Вестбури, Н. Й.

Вічна Їй Пам'ять!

Ю. Юрків, секр.

ОЛЕКСА МЕЛЬНИЧЕНКО, член 368 Відд. УНС Т-ва ім. М. Лисенка в Маямі, Фло., помер 28 лютого 1977 р. на 72 р. життя. Нар. в 1904 р. в Україні і став членом УНС в 1950 р. Залишив у смутку дружину Ольгу і дітей та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 5 березня 1977 р. на цвинтарі Вюмонт в Джермантавн, Н. Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Ю. Цегельський, секр.

ТАРЗАН, Ч. 7767. Погроза

Пане І. Б. Помпусе... Від самого початку накручування фільму ви не перестали переслідувати Дон і мене!

Заспокійтесь, пане Джарвисе!... Гаряче сонце пустині розпалює кров у нас усіх!

Ходи, Помпусе... Підемо в тінь і спокійно обговоримо ситуацію!

Цей молодий пройдисвіт ще почує від мене, Тарзане!